

הטוב על הראש בקדמיתא עתיקא דכולא רישא דכל רישין.

יורד על הזקן דא חס"ד וגבורה ותפארת דכולהו אקרון זקן. (בראשית כ"ד) ואברהם זקן. (שם כ"ו) ויהי כי זקן יצחק. (שם מ"ח) ועיני ישראל כבדו מזקן. על פי מדותיו. דא צדיק ואיהי פי מדותיו. ולבתר כטל חרמון שיוורד על הררי ציון. אלין שבע הרים דאקרון הררי ציון. פי שם צוה יי את הברכה. פיון דאתחברו. חיים עד העולם דא עץ חיים בהווא עולם. וכל דא בגין הנהו קרפנין דמתערין טיבו לעילא ותתא.

ולבתר הכי כהני דמסטרא דחס"ד קרבין לגביה דההוא מזבח מה דלית רשו לגבר אחרא לקרבא. ונכסין נכסת קודשין בצפונא דמזבח, בגין דבסטור צפונא דאית בה, פד קריב גבורה לגבה עבדא אינון נוקמין, בגין פך עבדין כהני שלמא בעלמא דלא יתוקד עלמא בשלהובוי דמזבח. וכדין חיים נחתין לעלמא הדא הוא דכתיב (מלאכי ב') בריתי היתה אתו החיים והשלום. מאי טעמא חיים בגין דהוא עבד שלום.

וכהני עבדין שלום בקרבנא מאי קרבנא לכן ואדום. חלב ודם. חלב לקבל ההוא דרגא שופרא דכולא. חלב הארץ מתרגמין שופרא דארעא. דם לקבל ההוא דרגא דאקרי נפש דכתיב (ירמיה נ"א) נשבע יי צבאות בנפשו (עמוס ו' נשבע יי בנפשו). ובר נש פד קריב האי דמא כאילו מקריב נפשיה הדא הוא דכתיב (ויקרא י"ז) כי הדם הוא בנפש יכפר.

ובגין פך אזהר לון אורייתא, מאן דייכול ומשום פך הזהירה אותם התורה, מי שיאכל מאתו חלב ודם שממנו מקריבים למזבח, יכלה

הראש יורד על הזקן. פיון שהתחברו זכר ונקבה שלם, משום פך פשמן הטוב על הראש, בהתחלה העתיק של הכל, ראש כל הראשים.

יורד על הזקן - זה חסד וגבורה ותפארת, שכלם נקראו זקן. (בראשית כד) ואברהם זקן. (שם כו) ויהי כי זקן יצחק. (גבורה). (שם מח) ועיני ישראל (תפארת) כבדו מזקן. על פי מדותיו - זה צדיק, והוא פי מדותיו. ואחר פך, כטל חרמון שירד על הררי ציון - אלו שבעה הרים שנקראו הררי ציון. פי שם צוה ה' את הברכה - פיון שהתחברו. חיים עד העולם - זה עץ חיים באותו עולם. וכל זה משום אותם קרבנות שמעוררים טוב למעלה ולמטה.

ואחר פך הכהנים שמצד החס"ד קרבים לאותו מזבח, מה שאין רשות לאיש אחר לקרב, ונשחטים שחיטת הקדשים בצפון המזבח, משום שבצד צפון שיש בה כשקרב גבורה אליה, עושה את אותן נקמות, משום פך עושים הכהנים שלום בעולם, שלא ישרף העולם בשלהבות המזבח, ואז יורדים חיים לעולם. זהו שכתוב (מלאכי ב') בריתי היתה אתו החיים והשלום. מה הטעם חיים?

משום שהוא עושה שלום. וכהנים עושים שלום בקרבן. מהו הקרבן? לכן ואדם, חלב ודם. חלב כנגד אותה דרנה של יפי של הכל. חלב הארץ תרגומו יפי הארץ. ודם כנגד אותה הדרנה שנקראת נפש, שכתוב (ירמיה נא) נשבע ה' צבאות בנפשו [עמוס ו] נשבע ה' בנפשו. וכן אדם, כשמקריב דם זה, כאלו מקריב נפשו. זהו שכתוב (ויקרא יז) כי הדם הוא בנפש יכפר.

מההוא חלב ודם דמקרבין מניה למדבחה
 ישתצי מההוא מדבחה, האי דכתיב ונכרתה
 הנפש ההיא מעמיה. מאי טעמא בגין דהוה
 ליה למקרביה לההוא חלב על מדבחה
 וההוא דם ביסוד לאכללא מדת יום בלילה
 ומדת לילה ביום.

ובעורת התמיד דאיהי כללא דכולא
 לכפרא על כל ישראל על עשה
 ועל לא תעשה הניתק לעשה. מאי טעמא
 בגין דהא ארפא (ס"ת אתרא) דרגא דעולה עשה
 איהו. ועבדין ליה מתנות לאכללא לההוא
 אתרא דאקרי כ"ל ולישראל.

ולאן אתרא יתבין אינון מתנות. חדא בקרן
 מזרחית צפונית לאתערא מזרח
 דאיהו רחמי ולא אתערא צפון בתדונה לגביה
 דההוא מזבח. ולבתר בקרן מערבית דרומית
 לאכללא ההוא מזבח דאקרי מערב בדרום
 דאיהו חס"ד. ובגין כן פלא חדא מתנה
 חדא הוא דכתיב שמאלו תחת לראשי
 וימינו תחבקני. שמאלו דמזרח דאיהו צפון
 תחת לראשי בקדמיתא. והדר וימינו
 תחבקני דאיהו חס"ד.

דבר אחר מאי טעמא דלא יתבין מתנה
 בקרן דרומית מזרחית, צפונית
 מערבית. דהא ההוא קרן דרומית מזרחית
 איהו בקדמיתא כד סלקין פהניא בההוא
 כבש דבדרום סטרא וחולקא דידהו דאיהו
 חס"ד. ואמרינן כל פניות שאתה פונה איהו
 אלא דרוך ימין למזבח בגין לחברן סטרא
 דמזרח בההוא מזבח והוה ליה לכהנא
 למיהב מתנה בקדמיתא בההוא קרן דרומית
 מזרחית דהאי איהו קדמאה לאינון דרגין
 ולא עוד אלא דאתער לגבה חס"ד בקדמיתא. הא אתערו חבריאי

מהמזבח ההוא. זהו שכתוב
 ונכרתה הנפש ההיא מעמיה. מה
 הטעם? משום שהיה לו להקריב
 את אותו חלב על המזבח, ואותו
 דם ביסוד, להכליל מדת יום
 בלילה ומדת לילה ביום.

ובעורת התמיד שהיא כללות של
 הכל, לכפר על כל ישראל על
 עשה ועל לא תעשה הניתק לעשה.
 מה הטעם? משום שהאניה (מקום)
 הזו דרגה של עולה עשה היא,
 ועושים לה מתנות להכליל לאותו
 מקום שנקרא כל ולישראל.

ולאיהו מקום נותנים אותן
 מתנות? אחת בקרן מזרחית
 צפונית לעורר המזרח, שהוא
 רחמים. ולעורר הצפון בשמחה
 אליו של המזבח ההוא, ואחר כך
 בקרן מערבית דרומית, להכליל
 אותו מזבח שנקרא מערב בדרום
 שהוא חסד, ולכן הפל מתנה
 אחת. זהו שכתוב (שיר ב) שמאלו
 תחת לראשי וימינו תחבקני.
 שמאלו - של מזרח שהוא צפון.
 תחת לראשי - בתחלה. ואחר כך
 וימינו תחבקני - שהוא חסד.

דבר אחר, מה הטעם שלא נותנים
 מתנה בקרן דרומית מזרחית,
 צפונית מערבית? שהרי אותה
 קרן דרומית מזרחית היא בתחלה,
 כשעולים הפהנים באותו כבש,
 שבדרום הצד והחלק שלהם
 שהוא חסד. ואמרים, כל פנות
 שאתה פונה, אינו אלא דרוך ימין
 למזבח, כדי לחבר צד המזרח
 לאותו מזבח, והיה לו לפהן לתת
 מתנה בתחלה באותה קרן דרומית
 מזרחית, שהרי הוא ראשון לאותן
 דרגות, ולא עוד, אלא שהתעורר
 אליה חסד בתחלה. הרי העירו
 החברים ואמרו, משום שכתוב
 (ויקרא ד) אל יסוד מזבח העלה - מן

הא אתערו חבריאי